

10. Грушевський М.С. Українсько-руське літературне відродження в історичнім розвої українсько-руського народу [Текст] / Михайло Грушевський // Грушевський М. Твори : У 50 т. – Львів : Світ, 2002. – Т. 1. – С. 111-116.
11. Енциклопедія українознавства. Загальна частина. – Репринтне відтворення видання 1949 року. – К., 1995. – Т. 3.
12. Лемеха-Луцька О. Спогади колишньої пластунки / Оксана Лемеха-Луцька / Пласт у Станіславові та Івано-Франківську (1911-2009 рр.) / упоряд. Чемеринський А., Іваночко В. – Івано-Франківськ: Лілея НВ, 2009. – 223 с.
13. Ленти синьо-жовті // Діло. – Львів, 1911. – 18 н. ст. серпня (5 ст. ст.). – Ч. 183. – С. 6.
14. Малевич К. Розділи з автобіографії художника // Хроніка-2000. – 1993. – № 3-4. – С. 241-247.
15. Папета С.П. Ніна Генке-Меллер: від народного супрематизму до радянського агітпропу / С.П. Папета // Вісник ХДАДМ, 2006. – № 2. – С. 121–127.
16. Руханковий однострій побратимів // Сокільські Вісти. – Львів, 1933. – Березень–квітень. – Ч. 2. – С. 4.
17. Січинський В. Архітектура і мистецтво Львова // Наш Львів. Ювілейний збірник. 1252–1952. – Нью-Йорк: Червона Калина, 1953. – С. 73.
18. Трильовський П. Гей, там на горі «Січ» іде! : пропам'ятна кн. «Січей» / П. Трильовський ; вст. сл. А. Чернецький ; збр. і упоряд. П. Трильовський. – [Едмонтон] ; Вінніпег : [б. в.], 1965. – 432 с.
19. Яців Р. Українське мистецтво ХХ століття: ідеї, явища, персоналії [зб. статей] / Роман Яців. – Львів: Афіша, 2006. – 352 с.

*Алла Баранова, Тетяна Ніколасва
(Київ, Україна)*

ЕТНОДИЗАЙН ФОРМЕНОГО ОДЯГУ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ ГОТЕЛІВ У СХІДНОМУ СТИЛІ

У статті представлено наукові матеріали дослідження особливостей проектування перспективних форм костюма працівників готельних господарств східних країн, на основі вивчення та аналізу історичного розвитку форм та структури народного китайського костюма.

Ключові слова: *проектування, народний костюм, системний аналіз, морфологічний аналіз, форма, структура.*

The paper presents scientific research materials design features promising forms costume workers Hospitality Management Eastern countries, based on the study and analysis of the historical development of the forms and structures of Chinese national costume.

Keywords: *design: folk costume, systems analysis, morphological analysis, shape, structure.*

У проектуванні нових форм одягу для готельного бізнесу східних країн актуально використовувати наукові методи дослідження традиційної народної культури Китаю. Вивчення народного костюма, його крою та декору, художніх прийомів оформлення матеріалів є важливим для ідентифікації колориту східних країн. З метою проектування одягу для готельних господарств, був вивчений багатий історичний досвід китайського народу у формуванні народного костюма, естетики його оформлення і декорування, культури носіння, накопичений протягом століть розвитку китайської культури.

Художня своєрідність, досконалість естетичних і функціональних особливостей

традиційного народного китайського костюма може практично використовуватися за умови проведення досліджень художньо-тектонічних особливостей його форми, технік декорування, а також композиційних прийомів об'єднання всіх елементів в цілісний образ. Аналіз всіх елементів народного китайського костюма в процесі його історичного розвитку та еволюції форми і прийомів її подачі, обумовлено народними традиціями територіального розміщення та проживання китайського народу. Це пов'язано з конкретними історичними та соціально-економічними умовами розвитку суспільства, які повною мірою відзначились на естетичних вимогах до народного костюма. Накопичений протягом століть досвід сприяє подальшому використанню знань для створення нових сучасних, актуальних форм костюма.

В роботі проведено аналіз закономірностей розвитку провідних тектонічних ознак формоутворення китайського народного костюма у відповідні часові періоди, з метою виявлення найбільш ефективних особливостей, що впливають на комфортність костюма.

Стародавній Китай складався з міст-держав і розвивався ізольовано від інших країн, що визначило консервацію форм народного костюма. Суворий клімат півночі, чередування сильної спеки та холоду на півдні, зумовило багат шаровість стародавнього китайського костюма. Комплект одягу створювався з різних тканин, які китайці почали виготовляти за дві тисячі років до нашої ери. Вони виробляли кольорові шовкові тканини, тонкі тканини з бавовни та конопель.

Комплекс старовинного чоловічого народного костюма складався з нижнього одягу, це були штани («ку») і сорочка. Для захисту від холоду китайці носили стьобані штани на ваті і надягали зверху «ногавиці», що кріпилися до поясу. Штани ховали під довгим верхнім плечовим одягом «орні» двобортними або одnobортними халатами і кофтами. Верхній одяг був запашним на праву сторону та мав широкі рукава (ширина могла становити до 240 сантиметрів), які під час роботи підв'язувалися на грудях.

Взимку китайці носили відразу кілька халатів або одяг з підкладкою – «дзяпао», іноді стьобане на ваті плаття – «мяньпао». У північному Китаї від холоду захищали шуби – «Цю» з козячого, собачого чи мавп'ячого хутра. Для знаті використовували хутро соболя, каракуля або лисиці, а зверху надягали шовкові розшиті халати. Нижню частину тулуба обгортали шматком тканини «шан», що закріплювався на талії поясом з тканини або із шкіри, а з боку або ззаду до нього прикріплювали «шоу» – кольорові шнури з нефритовими прикрасами. Також до поясу кріпили ніж, кресало, кільце для стрільби з лука, голку для розплутування пам'ятних вузлів шоу, нефритові підвіски – «пейюй». Верхню і нижню частини костюма, «і» і «шан», називали «ішан». Поверх усього комплексу костюма одягали червоний, багато прикрашений фартух. Форма, колір, орнамент в костюмі стародавнього Китаю були символічними і диктувалися релігією. Символічний сенс мали і декоративні зображення на повсякденному одязі китайців. Чоловічі кофти та халати часто прикрашалися ієрогліфами, які мали смислове значення про довге життя, щастя і т.д. [1].

Жіночий костюм у стародавньому Китаї за комплектацією був подібний чоловічому, і ділився на нижню і верхню частини. До нижнього одягу додавалися довгі сорочки і широкі штани, які перекривалися верхнім одягом. В епоху Тан китайки переодягалися в кофти і спідниці схожі на європейські. Спідниці на стегнах мали трикутні вирізи, через які було видно тканину кофти. Відмінність жіночого від чоловічого костюма полягала, головним чином, в оформленні та декоруванні, у виборі візерунків вишивки та колірному оформленні. Вишивки мали також символічне значення, використовувалися квіткові мотиви відповідні певній порі року, або комахи чи інші тварини асоційовані з сімейним щастям [2].

Найважливіша властивість китайського народного одягу – цілісність: невіддільність форми, матеріалу, декору і техніки виконання. Наведені комплекси народного китайського костюма можна класифікувати на одяг плечовий і поясний.

У комплекс костюма на початку XX століття ввійшли спідниці-плахти, які перетворилися в деталь урочистого жіночого вбрання, а з часом зовсім зникли з ужитку поступившись місцем «ципао», європейському платтю і спідниці або ансамблю штани-кофта, який був типовий лише для простих китайок. Класичні форми створювалися за допомогою простих прийомів креслення і були наближені до простих геометричних форм. Форми крою костюма, відносно прості, дають можливість уявити структуру моделювання та конструювання історичних форм одягу [3].

В процесі проектування колекції форменого одягу для персоналу готелю необхідно враховувати принципи ергономічності, естетичні особливості, призначення та відповідність сучасним напрямкам моди. Дослідження процесу проектування форм сучасного форменого костюма для персоналу готелів ґрунтуються на закономірностях побудови тектонічної структури китайського народного костюма, проведенні морфологічного аналізу та анкетному опитуванні споживачів, з метою поліпшення комфортності колекції одягу [4].

Костюм є динамічною системою, що постійно міняє своє положення. Форма костюма нерозривно пов'язана з людиною і може бути розглянута тільки у зв'язку з його образом, пропорціями і рухом. При дослідженні форми костюма можна виділити чотири рівні:

- рівень обсягу і пластики фігури і силуетної форми костюма;
- рівень структури як геометричної внутрішньої характеристики форми (пропорції, масштабність, геометрія, ритміка, симетрія);
- матеріально-декоративний рівень (фактура тканини, колір, декор, лінії обробки);
- ступінь свободи костюма, що виражається у ступені прилягання до фігури в різних її точках.

Формоутворення спирається на загальні закономірності цілісної побудови форми, принципи гармонізації зв'язків елементів форми.

Для проведення аналізу композиційних чинників формоутворення китайського народного костюма виконано структурний аналіз розвитку головних формотворчих і гармонізуючих факторів в композиції костюма (розвиток форми, силуетні рішення, напрямок членування, колірна гамма, пропорції, ритміка, ступінь динамічності, декоративні деталі) [5].

За матеріалами досліджень були виділені характерні форми китайського народного костюма. В роботі представлено чотири найбільш характерних історичних костюма, які в подальшому використовувалися, як прототипи для формування принципів проектування майбутньої колекції форменого одягу.

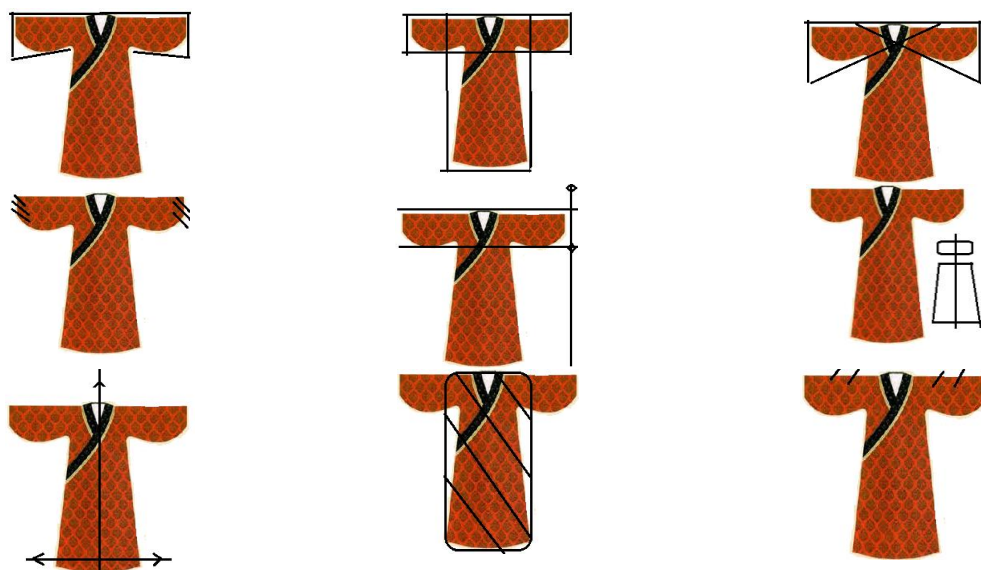

Рис. 1. Чоловічі та жіночі форми китайського народного костюма

В таблиці представлено художньо-графічний аналіз структури форми, де наочно виявляються основні ознаки композиційно-художніх властивостей.

Системно-структурний аналіз, розвитку форм народного костюма Китаю, дав можливість виявлення зведених характеристик структуроутворення та подальшого використання отриманих результатів у проектуванні сучасного форменого костюма для працівників готелів східних країн.

Системно-структурний аналіз китайського народного костюма

На підставі проведеного аналізу, були виявлені найбільш характерні стабільні та мобільні елементи форми, які можуть бути закладені в основу розробки модельних рядів колекції форменого одягу.

Метод експертної оцінки думок споживачів дозволив виявити актуальні характеристики, обраного виду одягу. Анкети включали питання, які характеризують перспективні форми костюма, дають можливість виявити композиційно-художні ознаки, закладені в проектування майбутньої колекції. Анкетне опитування споживачів дозволяє виявити характеристики форм проєктованого костюма, на підставі тенденцій моди, з внесенням конструктивних особливостей для поліпшення комфортності.

Побажання споживачів були враховані в проектуванні колекції форменого одягу для персоналу готелю.

Після проведення системно-структурного аналізу і анкетного опитування, а також аналізу ергономічних властивостей костюма, був складений перелік морфологічних ознак, які впливають на створення комфортної форми костюма. Аналіз ергономічних властивостей одягу, які могли б впливати на комфортність костюма, підтвердив, що це можуть бути як ергономічні властивості так і естетичні. Ергономічні властивості впливають на комфорт та зручність носіння костюма, а естетичні впливають на сприйняття всього образу (композиційно-художніх особливостей).

Для проведення морфологічного аналізу були обрані силуетні форми і тип крою рукава.

Варіанти з'єднання силуетних форм з різними по крою рукавами

Силует \ рукава	Трапеція	Прямокутник	Хвостик	Овал
1				
2				
3				
4				

У результаті проведення морфологічного аналізу було виявлено найбільш комфортні варіанти з'єднання силуетних форм з рукавом, які були використані при проектуванні колекції одягу. Отримані в процесі роботи результати відповідають завданням проектування нових, сучасних форм костюма і можуть бути використані в проектуванні костюмів для працівників готелів східних країн.

Високий рівень конкуренції в індустрії готельного бізнесу змушує дизайнерів шукати ефективні методи проектування форменого одягу для персоналу. У створенні моделей одягу дизайнер шукає оригінальні, новаторські рішення. Проблеми ідентифікації, розпізнавання та яскравої образності зумовлені специфікою поставлених завдань та є важливими для отримання кінцевого результату [6].

Системний підхід до використання наукових досліджень у вивченні та аналізі форм китайського народного костюма, його структурних особливостей і характеристик форми, дав можливість виявити вимоги споживачів до комфортабельності форм костюма і скоригувати естетичні принципи оформлення одягу для персоналу готелю. Морфологічний аналіз забезпечив об'єднання художньо-композиційних характеристик в єдину форму, яка використовувалася в проектуванні колекції форменого одягу.

В результаті проведення наукових досліджень створено нові сучасні та актуальні форми костюма, з поліпшеними характеристиками естетичності та комфортності, які можуть бути використані в проектуванні колекцій одягу для працівників готелів східних країн або проєктованих в східному стилі.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Стамеров К.К. Нариси з історії костюмів. – Ч.1. – К.: Мистецтво, 1978. – 242 с.*
2. *Сычев В.Л. Из истории китайского женского костюма с древности до эпохи Сунн // Научные сообщения ГМВ. Выпуск XXII. – М., 1996. – С. 32-46.*
3. *Тэтхем К., Симен Д. Дизайн в моде. – М.: Рипол классик. 2006. – 144 с.*
4. *[Профессиональная одежда как источник вдохновения для художника] [http://lpb.ru/?]. – [2007]. – Режим доступа: http://lpb.ru/?id=3550*
5. *Ермилова В.В., Ермилова Д.Ю. Моделирование и художественное оформление одежды. – М., 2000. – 184 с.*
6. *Добробабенко Н.С. Фирменный стиль: принципы разработки. – М., 1989.*

*Ірина Засорнова, Олександр Засорнов
(Хмельницький, Україна)*

ІННОВАЦІЙНИЙ СПОСІБ ОЗДОБЛЕННЯ ЕТНОЕЛЕМЕНТАМИ СУЧАСНОГО ЖІНОЧОГО ОДЯГУ

Решіткові орнаменти можна використовувати для створення орнаментів вишивки, контури якої відповідають деталям швейних виробів. Запропонований спосіб дозволяє це зробити за допомогою LibreOffice.Draw. Цей графічний редактор, який входить до складу LibreOffice, дозволяє створити і перевірити якість розташування орнаментів вишивки, контури якої відповідають контурам деталей швейних виробів. Існуюча в цьому редакторі функція заповнення, забезпечує при зміні розміру ХЕ зміну розмірів усіх орнаментів, розташованих на деталях крою одночасно.

Отже, запропонований інноваційний спосіб оздоблення етно-елементами можливо застосовувати при виготовленні сучасного жіночого одягу. Спосіб полягає у визначенні технологічних параметрів виготовлення вишивки етно-елементами; вибір орнаментів національної вишивки; створення і розміщення етноелементів відповідно деталей швейних виробів. Крім того, запропоновано СПЗ для оздоблення етноелементами жіночого одягу.